

СТРАХУВАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка-бізнес підприємства</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net Практичні: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipو.kpi.ua/course/view.php?id=2176</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни є вибірковою для студентів спеціальності 051 «Економіка», ОП «Економіка бізнес-підприємства». Страхування у ринковій економіці виявляється ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, який забезпечує неперервність та безперебійність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві, слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу.

Специфічні страхові відносини є об'єктом страхової науки і, відповідно, предметом вивчення навчальної дисципліни «Страхування», яка розкриває фундаментальні питання теорії страхування, розглядає його економічну суть, функції, роль і сферу застосування. Становлення ринкової економіки неможливе без добре підготованих фахівців, які опанували фундаментальні принципи організації страхових відносин.

Володіння знаннями основ страхування в сучасних умовах має важливе значення, оскільки допомагає зробити правильний вибір ділового партнера, забезпечити підвищення фінансової стійкості власного бізнесу, самостійно розробити програми зниження ризиків, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності

Мета навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

–Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. (ФК1)

–Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. (ФК2)

– Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. (ФК5)

– Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально- трудових відносин. (ФК8)

– Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. (ФК10)

– Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. (ФК14)

– Здатність оцінювати вплив та враховувати зовнішні та внутрішні фактори при плануванні діяльності та розробці стратегій розвитку підприємства. (ФК16)

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни:

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

– сутність, принципи і роль страхування;
– існуючі традиційні та нетрадиційні види страхування;
– види страхових ризиків та методи управління ними;
– структуру страхового ринку та посередників, що діють на ньому;
– організаційну структуру страхової компанії;
– яким чином здійснюється державне регулювання страхової діяльності.
– основних понять, категорій, сучасних методів та моделей оцінки вартості підприємств. (ЗН 133)

– основних принципів та підходів до обґрунтування вибору методів оцінки в умовах невизначеності, методичних основ кількісного та якісного забезпечення процесу оцінки вартості підприємства. (ЗН 134)

– методів оцінювання ризиків та теоретичних засад формування стратегій для їх зменшення або уникнення. (ЗН 137)

Уміння:

– асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. (УМ1)

– застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). (УМ5)

– використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. (УМ6)

– застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. (УМ 12)

– ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. (УМ 13)

– вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. (УМ 16)

– виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. (УМ 17)

– використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. (УМ 18)

– продемонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. (УМ 22)

- розраховувати розмір відшкодування збитку з урахуванням франшизи;
- обчислювати страховий тариф;
- розраховувати ймовірність настання страхової події;
- аналізувати доходи та витрати страхової компанії;
- визначати фінансовий стан страхової компанії.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

До дисциплін, вивчення яких передують дисципліні, належать: «Мікроекономіка», Знання з страхування можуть бути використані під час написання магістерської роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи страхування

- Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування
- Тема 2. Класифікація страхування.
- Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання.
- Тема 4. Страховий ринок.
- Тема 5. Страхова організація.

Змістовий модуль 2. Поглиблені аспекти страхування

- Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.
- Тема 7. Особисте страхування.
- Тема 8. Майнове страхування.
- Тема 9. Страхування відповідальності.
- Тема 10. Перестраховання і співстраховання.
- Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика.
- Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. - К. : Знання, 2012. - 1019 с.
2. Говорушко Г. А. Страхові послуги : [навч. посіб.] / Г.А. Говорушко. - К. : Центр навчальної літератури, 2011. — 400 с.
3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 168 с.
4. Дорошенко С. Л. Зростання капіталізації страхових компаній у контексті глобалізаційних законодавчих змін / С. Л. Дорошенко // Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації : зб. мат-в II Міжнар.наук.- практ. конф. (10, 11 вітня 2014 р., м.Київ). - К. : Лазурит Поліграф, 2014. - С.103-105.
5. Плиса В.Й. Страхування : [навч. посіб.] / В.Й. Плиса. — К. : Каравела, 2010. — 464 с.
6. Реверчук С.К. Історія страхування : підручник / С. К. Реверчук, Т.В.Сива, С. І. Кубів [та ін.] — К. : Знання, 2012. — 213 с.
7. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб.] / Г.М. Рябенко, Н.М.Сіренко, А.С. Кравченко. - М. : МНАУ, 2014. -426 с.
8. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г. Аберніхіна. - Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - 300 с.
9. Фисун І.В. Страхування : [навч. посіб.] / І.В. Фисун. — К. : КНЕУ, 2011. — 240 с.
10. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : [монографія] / В.М. Фурман. — К. : КНЕУ, 2011. — 296 с.

11. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. - 420 с.
12. Страхування : навч. посіб. / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк; за ред. Т. А. Говорушко. - Львів : —Магнолія 2006”, 2014. - 328 с.
13. Соціальне страхування: навч. посіб. / І.Г. Благун, Ю.М. Кушнірчук, Р.П. Підлипна; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів: СПОЛОМ, 2015. — 270 с.
14. Кириленко О.П. Соціальне страхування : підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. - Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. - 516 с.

Зазначені матеріали можна знайти в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі економіки і підприємництва в 522 аудиторії 7 корпусу. Дані підручники дають змогу поглибити і закріпити знання отримані на лекціях та практичних заняттях з тем означених в розділі 3.

Додаткова література:

1. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-III [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
2. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
7. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту / Ю.Полчанов // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - № 2. - С. 282-287. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_2_44.pdf
8. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]. - Режим доступа : <http://forinsurer.com>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ п/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Сутність, принципи і роль страхування. 1. Роль страхування у ринковій економіці 2. Економічна категорія страхування та страхова термінологія 3. Об'єкти та суб'єкти страхування 4. Основні принципи страхування
2	Класифікація страхування 1. Сутність класифікації, її критерії та ознаки 2. Класифікація страхування за об'єктами 3. Класифікація страхування за формами здійснення
3	Страхові ризики та їх оцінка. 1. Сутність ризику як теоретичної категорії. Класифікація ризиків. 2. Сутність і завдання актуарних розрахунків у страхуванні. 3. Страховий тариф як ціна страхового ризику.
4	Страхові ризики та їх оцінка. 4. Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. 5. Сутність та різновиди страхових премій.
5	Страховий ринок

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття страхового ринку, його класифікація 2. Структурна будова страхового ринку
6	<p>Страховий ринок</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Інструменти страхового ринку 4. Страховий ринок України, напрямки його розвитку
7	<p>Страхова організація</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова компанія як суб'єкт страхового ринку. 2. Класифікація страхових компаній. 3. Процес створення страхової компанії. 4. Припинення діяльності страхової компанії.
8	<p>Державне регулювання страхової діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності 2. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні 3. Ліцензування страхової діяльності в Україні
9	<p>Особисте страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст та класифікація особистого страхування 2. Страхування життя
10	<p>Особисте страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Медичне страхування 4. Страхування від нещасних випадків
11	<p>Майнове страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст та класифікація майнового страхування 2. Страхування майна юридичних осіб
12	<p>Майнове страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Страхування майна фізичних осіб 4. Страхування транспортних засобів і вантажів
13	<p>Страхування відповідальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність страхування відповідальності та його види 2. Страхування відповідальності власників транспортних засобів
14	<p>Страхування відповідальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток. 4. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції Права і обов'язки членів МТСБ. 5. Страхування професійної відповідальності
15	<p>Перестраховання та співстраховання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і принципи перестраховання 2. Методи перестраховання та їх характеристика 3. Форми перестраховання
16	<p>Перестраховання та співстраховання</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Співстраховання 5. Законодавче регулювання перестраховання: світовий досвід.
17	<p>Доходи, витрати і прибуток страховика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика доходів страхових компаній 2. Характеристика видатків страхових компаній 3. Формування фінансових результатів страховика 4. Оподаткування страхових компаній. Особливості оподаткування прибутку страхових компаній
18	<p>Фінансова надійність страховика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової надійності страховика 2. Умови забезпечення платоспроможності страховика 3. Страхові резерви й порядок їх формування 4. Оцінювання фінансового стану страховика

6. Самостійна робота студента

Практичні заняття та самостійна робота

№ з/п	Теми практичних заняття та перелік основних питань	Завдання на самостійну роботу	Термін виконання
1	<p>Сутність, принципи і роль страхування. Класифікація страхування</p> <p><u>Основні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте роль страхування у ринкових умовах. 2. Специфічні ознаки страхування. 3. Назвіть об'єкти та суб'єкти страхування. 4. Розкрийте сутність основних принципів страхування. 5. Специфічні поняття і терміни, які використовують у страхуванні. 6. З якою метою проводиться класифікація страхування? 7. Які критерії класифікації використовуються у страхуванні? 8. Які ознаки класифікації використовуються у страхуванні? 9. Проведіть порівняльний аналіз галузей страхування. 10. Охарактеризуйте добровільну форму страхування. 11. Охарактеризуйте обов'язкову форму страхування. 	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Тести, ситуаційні задачі, доповідь з презентацією</p>	2 тиждень навчання
2	<p>Страхові ризики та їх оцінка. Страховий ринок.</p> <p><u>Основні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризику як теоретичної категорії. Класифікація ризиків. 2. Сутність і завдання актуарних розрахунків у страхуванні. 3. Страховий тариф як ціна страхового ризику. 4. Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. 5. Сутність та різновиди страхових премій. 6. Поняття страхового ринку та його структура. 7. Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними. 8. Страхові продукти, порядок їх створення та оформлення. 9. Страхові посередники й аквізиція. 10. Договір страхування, його зміст і значення. 	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Тести</p> <p>Навчальна дискусія</p>	3 тиждень навчання
3	<p>Страхова організація. Державне регулювання страхової діяльності</p> <p><u>Основні питання:</u></p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Тести</p>	4 тиждень навчання

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова компанія як суб'єкт страхового ринку. 2. Класифікація страхових компаній. 3. Процес створення страхової компанії. 4. Припинення діяльності страхової компанії. 5. Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності 6. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні 7. Ліцензування страхової діяльності в Україні 	Навчальна дискусія	
4	<p>Особисте страхування <u>Основні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення, суть та класифікація особистого страхування. 2. Страхування життя: види, умови та порядок укладання договорів. 3. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків. 4. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків. 5. Добровільне індивідуальне та колективне страхування від нещасних випадків. 6. Медичне страхування і його розвиток в Україні. 7. Страхування рент і пенсій. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Тести Навчальна дискусія</p>	5 тиждень навчання
5	<p>Майнове страхування <u>Основні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування. 2. Страхування майна юридичних осіб: об'єкти, види, основні умови та порядок укладання договорів страхування. 3. Страхування майна фізичних осіб: принципи страхового захисту власності громадян, об'єкти та основні умови страхування. 4. Страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень. 5. Формування ринку майнового страхування в Україні. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Тести Навчальна дискусія</p>	6 тиждень навчання
6	<p>Страхування відповідальності <u>Основні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність, суть та особливості страхування відповідальності. 2. Основні види страхування цивільної відповідальності та їх розвиток в Україні. 3. Порядок і умови обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. 4. Міжнародна система страхування "Зелена картка". 5. Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Тести Навчальна дискусія</p>	7 тиждень навчання

7	Перестраховання і співстраховання <u>Основні питання:</u> 1. Сутність і принципи перестраховання 2. Методи перестраховання та їх характеристика 3. Форми перестраховання 4. Співстраховання	Скласти опорний конспект з теми. Тести Навчальна дискусія	8 тиждень навчання
8	МКР*		0,5 пари – 2 МКР
9	Залік		9 тиждень навчання

МКР* виконується двічі за семестр, перед першою та другою проміжною атестацією. Одна МКР розрахована на півпару. Перша МКР включає питання та завдання, по матеріалу, що було пройдено за період від початку семестру до першої атестації. Друга МКР включає питання та завдання, по матеріалу, що було пройдено за період від першої до другої атестації.

Для студентів спеціальності 051 «Економіка» ОП «Економіка бізнес-підприємства» індивідуальні завдання передбачені у вигляді розрахункової роботи (РР). Кожен студент має самостійно вирішити задачі РР з розрахунку економічних показників підприємства, ціни, показників ринку, тощо. Розрахункова робота виконується у відповідності до методичних рекомендацій.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни;
- Кожен студент має виконати дві МКР;
- Студенти мають виявляти активність на кожному практичному занятті;
- Якщо студентом було пропущено практичне заняття з поважних причин (є документальне підтвердження) – він має змогу виконати необхідні завдання і отримати бали до рейтингу;
- В разі пропуску пар без поважних причин (без документального підтвердження), студентам не дозволяється перездавати пропущений матеріал і отримувати бали до рейтингу;
- Освітньо-професійні програми для яких передбачено виконання РР мають здати її у визначений викладачем термін;
- РР студенти мають захищати у формі особистої бесіди (відповідей на питання) з викладачем;
- У разі невчасної подачі РР зі студента знімаються штрафні бали;
- У разі виявлення плагіату в РР – робота не приймається і студент не допускається до заліку;
- У разі участі студента в конференціях та написанні тез, статей, наукових робіт за тематикою дисципліни – надаються додаткові заохочувальні бали до рейтингу;
- У разі участі студента в олімпіадах, всеукраїнських та міжнародних конкурсах з дисципліни – надаються додаткові заохочувальні бали до рейтингу.
- Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.
- Студенти мають право оскаржити результати оцінювання виконаних ним завдань або наданих відповідей, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «*Страховання*»
освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства»

1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується виходячи із 100-бальної шкали, з них 52 бали складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- роботу на практичних заняттях (5 занять);
- модульний контроль (2 роботи);
- виконання розрахункової роботи.

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Робота на практичних заняттях:

- вирішення задачі з чіткими поясненнями і висновками або повна і ґрунтовна відповідь – 5 балів;
- вирішення задачі з поясненнями, але без висновків або достатньо повна відповідь з певними неточностями – 4 бали;
- вирішення задачі без чітких пояснень та висновків або неповна відповідь – 3 бали;
- неповне вирішення задачі без пояснень та висновків або спрощена необґрунтована відповідь – 2 бали;
- відсутність вирішення задачі або відповіді – 0 балів.

2.2. Модульний контроль

- Всі завдання зроблено вірно і обґрунтовано — 5 балів;
- 4/5 завдань зроблено вірно — 4 балів;
- 3/5 завдань зроблено вірно — 3 балів;
- 2/5 завдань зроблено вірно — 2 балів;
- 1/5 завдань зроблено вірно — 1 бали;
- вірно зроблено менше 1/5 завдань — 0 балів.

2.3. Виконання розрахункової роботи (РР):

- Творчо виконана робота – 17-15 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками – 14-12 балів;
- роботу виконано з певними помилками – 11-10 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – 0 балів.

За кожний тиждень запізнення з поданням розрахункової роботи на перевірку нараховується штрафний – 1 бал (усього не більше – 5 балів).

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 8 балів та виконання всіх практичних робіт (на час атестації). Умовою позитивної другої атестації – отримання не менше 22 балів, виконання всіх практичних робіт (на час атестації) за умови зарахування розрахункової роботи.

4. Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх лабораторних робіт, розрахункової роботи та стартовий рейтинг не менше 26 балів.

5. На екзамені студенти відповідають на поставлені в білеті питання. Кожен білет містить два теоретичних запитання (завдання) і одне практичне. Перелік запитань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 16 балів за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 16-15 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь або є незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 14-12 балів;

– «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 11-10 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

6. Сума стартових балів та балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре

74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
РР не зараховано	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

- 1.Превентивні заходи у страхуванні, їх види та сутність.
- 2.Сутність та принципи страхування.
- 3.Особливості реалізації страхових послуг
- 4.Добровільне страхування додаткової пенсії
- 5.Поняття, зміст і основні вимоги до страхових договорів.
- 6.Посередницька діяльність у сфері страхових відносин.
- 7.Суть, види, та об'єкти страхування технічних ризиків
- 8.Обмеження страхування авто каско
- 9.Страхування професійної відповідальності
- 10.Економічний зміст страхування кредитних ризиків.
- 11.Страхування депозитів та формування системи депозитного страхування в Україні
- 12.Об'єкти та ризики страхування автотранспортних засобів
- 13.Класифікація страхування.
- 14.Особисте страхування, його основні підгалузі.
- 15.Медичне страхування: сутність та види.
- 16.Страхування життя: сутність та види.
- 17.Страхування майна громадян: сутність та види.
- 18.Страхування від нещасних випадків ,його основні види та форми здійснення.
- 20.Страхування відповідальності: сутність, об'єкти, суб'єкти та економічне призначення.
- 21.Страхування наземного транспорту
- 22.Страхові ризики: поняття та види ризиків.
- 23.Основи фінансової надійності страховика.
- 24.Поняття, значення і продукти маркетингу у страхуванні.
- 25.Сутність відшкодування збитків «за системою першого ризику»
- 26.Сутність відшкодування збитків пропорційною відповідальністю.
- 27.Інвестиційна політика страховика.
- 28.Сутність і функції страхування.
- 29.Види страхових компаній та порядок їх створення.
- 30.Ресурси страхової компанії.
- 31.Види страхових компаній і порядок їх створення.
- 32.Ресурси страхової компанії.
- 33.Співстрахування й перестраховування як стратегія забезпечення фінансової стійкості страхових операцій.
- 34.Організація, сутність і завдання страхового маркетингу. Поняття, значення і продукти маркетингу в страхуванні.
- 35.Основні канали збуту страхової продукції. Особливості процесу продажу страхових продуктів різним категоріям споживачів.
- 36.Внутрішні й зовнішні комунікації страховика. Роль внутрішніх комунікацій у страховому менеджменті.
- 37.Роль мотивації в процесі досягнення цілей. Мотивації персоналу страхових страхової компанії.
- 38.Співстрахування й перестраховування як стратегія забезпечення фінансової стійкості страхових операцій.
- 39.Пропорційне й непропорційне перестраховування.
- 40.Основні принципи співвідношення системи продажів страхової компанії з системами андеррайтингу й урегулювання збитків.
- 41.Поняття, зміст і основні вимоги до страхових договорів. Обслуговування договорів страхування.
- 42.Підбір і навчання персоналу страхових компаній. Організація підбору й навчання агентів.

43. Управління змінами в страхових організаціях і ефективність страхового бізнесу.
44. Математичні основи обчислення тарифних ставок.
45. Поняття фінансової надійності страховика.
46. Взаємодія страхової компанії з навколишнім середовищем.
47. Значення маркетингу в основній діяльності страхових компаній.
48. Ризик-менеджмент і страхування.
49. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
50. Класифікація страхування за історичними ознаками.
51. Класифікація страхування за юридичними ознаками.
52. Еволюція страхування в Україні.
53. Форми страхування.
54. Посередницька діяльність у страхуванні.
55. Страхове відшкодування. Способи відшкодування збитків.
56. Правові відносини між суб'єктами страхування.
57. Права та обов'язки суб'єктів страхових відносин.
58. Порядок і умови здійснення страхових виплат та страхових відшкодувань.
59. Вирішення суперечок та припинення дії договору страхування.
60. Зарубіжні концепції страхового продукту.
61. Особливості реалізації страхових послуг.
62. Умови медичного страхування осіб, що від'їжджають за кордон.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доц. кафедри економіки і підприємництва, к. е. н., доц. Кириченко С.О.

Ухвалено кафедрою (протокол № 15 від 05.07.2022 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 06.07.2022 р.)